

เรื่อง “การจัดการขยะ ลดภาวะโลกร้อน”

วิทยากรโดย นางไฉไล ช่างดำ

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ

ศูนย์อนามัยที่ 10 อุบลราชธานี

ดำเนินการเสวนา โดย ดร.วิระวรรณ ถิ่นยืนยง

ร.ก.นักวิชาการสาธารณสุขทรงคุณวุฒิ ด้านสุขาภิบาล

การจัดการขยะของศูนย์อนามัยที่ 10 มีจุดเริ่มต้น เมื่อปี 2551 จากกิจกรรมสถานพยาบาล สาธารณสุขร่วมลดโลกร้อน ให้มีการจัดการของเสียโดยใช้หลักสุขาภิบาลอย่างยั่งยืน ทางศูนย์จึงยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติโดยวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาองค์กรเป็นสถานที่ทำงานต้นแบบในการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม พัฒนาสถานที่ทำงานที่ส่งเสริมสุขภาพบุคลากรและจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดีของบุคลากรและพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้เป็นผู้นำในการพัฒนาสถานที่ทำงาน (สะอาด ปลอดภัย สิ่งแวดล้อมดี มีชีวิตชีวา รวมทั้งกิจกรรมการลดโลกร้อน) ภายใต้แนวคิด GREEN & CLEAN

ขยะ สามารถแบ่งประเภท ออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. ขยะอินทรีย์ คือ ขยะที่เน่าเสียและย่อยสลายได้ง่ายตามธรรมชาติ เช่น เศษอาหาร เปลือกผลไม้ เศษกิ่งไม้ ใบไม้ ขากสัตว์ เป็นต้น ขยะประเภทนี้ สามารถนำไปใช้เป็นอาหารสัตว์ หมักทำปุ๋ย ทำน้ำหมักชีวภาพ และทำแก๊สชีวภาพ

2. ขยะรีไซเคิล คือ ขยะที่สามารถคัดแยกเพื่อนำไปรีไซเคิลใหม่ได้ เป็นขยะที่มีมูลค่าสามารถเก็บรวบรวมเพื่อนำไปขายได้ ได้แก่ แก้ว กระดาษ พลาสติก โลหะ/อโลหะ และยาง

3. ขยะติดเชื้อ / ขยะอันตราย คือ ขยะที่มีสารที่เป็นอันตรายเป็นส่วนประกอบ เช่น ถ่านไฟฉายที่ใช้แล้ว แบตเตอรี่ กระจกสเปรย์ ตลับหมึกใช้แล้ว หลอดไฟ เป็นต้น ขยะประเภทนี้ต้องมีการคัดแยกอย่างชัดเจนเพราะต้องกำจัดด้วยวิธีเฉพาะเพื่อป้องกันสารปนเปื้อน

4. ขยะทั่วไป คือ ขยะที่ไม่มีคุณสมบัติตามขยะ 3 ประเภทในข้างต้น ซึ่งขยะประเภทนี้จะย่อยสลายได้ยาก นำไปรีไซเคิลไม่ได้หรือไม่คุ้มทุน แต่ไม่อันตราย เช่น ซอง / ถุงขนมขบเคี้ยว บะหมี่สำเร็จรูป ถุงพลาสติก กล่องโฟม หลอดกาแฟ เป็นต้น

แนวทางการดำเนินงานด้านขยะของศูนย์อนามัยที่ 10 คือ มีการจัดถังขยะโดยมีการแยกประเภทของขยะ และมีการนำขยะแต่ละประเภทไปใช้ประโยชน์หรือส่งต่อให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี

- ขยะอินทรีย์จะนำมาหมักเป็นปุ๋ยชีวภาพใช้สำหรับใส่ต้นไม้ภายในศูนย์ มีการเลี้ยงไส้เดือนเพื่อกำจัดขยะและนำผลผลิตจากไส้เดือน (จี้ มูล ไส้เดือน) มาใช้ประโยชน์ต่อ ทั้งการขายและใช้เป็นปุ๋ยบำรุงต้นไม้ สร้างสภาพแวดล้อมน่าอยู่ภายในหน่วยงาน

- ขยะรีไซเคิลมีการจัดทำธนาคารขยะ รวบรวมขยะรีไซเคิลและจัดหาร้านมารับซื้อต่อไปสร้างรายได้ให้แก่สมาชิก

- ขยะติดเชื้อ / ขยะอันตราย ให้บริษัทเอกชนมารับไปกำจัด

- ขยะทั่วไป เทศบาลมารับไปกำจัด

นอกจากนี้ยังมีการผลิตน้ำยาอเนกประสงค์ที่มีส่วนผสมจากธรรมชาติใช้สำหรับทำความสะอาดภายในศูนย์ ความสำเร็จจากการดำเนินงานจัดการขยะอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ศูนย์อนามัยที่ 10 เป็นแหล่งเรียนรู้มีเครือข่าย และผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานอย่างต่อเนื่อง และได้รับรางวัลทั้งในระดับกระทรวง ระดับจังหวัด และศูนย์อนามัยที่ 10 ยังคงดำเนินการขยายผลเป็นหน่วยงานต้นแบบต่อไป

สรุปการประชุม : โดย นางสาวธัญญาภรณ์ พิบูลย์พล สำนักคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
ที่มา : เวทีสัมมนาวิชาการกรมอนามัย ครั้งที่ 9/2559 เรื่อง “การจัดการขยะ ลดภาวะโลกร้อน”
วันที่ 6 กรกฎาคม 2559 ณ ห้องประชุมกำธร สุวรรณกิจ อาคาร 1 ชั้น 1 กรมอนามัย